

TELEGRAFULU ROMANU

Nr. 71.

ANULU XXII.

Sabiu in 820 Septembre 1874.

Telegrafulu ese de doue ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumera tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celealte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Majestatea Sea va sosi in 21 c. in Aradu. Dupa impartasirile „Gazetei din Temisior'a,” poporatiunea de acolo face pregatiri grandioase pentru a intempina pre prea inaltulu ospe intr'unu modu demnu. In serile 21 si 23 c. se voru arangia iluminatiuni pompose; dela cartiru pana la drumulu feratu, se voru asiedia candelabre numeroase, loculu insasi va straluci de girlande si stele de focu grecescu, fasad'a si intrarea dela teatrulu celu nou se voru orna intr'unu modu grandiosu cu lumina de gazu, pregatita anume pentru aceste seri. Productiuni musicali, stindarde numeroase ce voru falsai pre edificie, si flagele voru da cetatiei unu aspectu serbatorescu. O multime de straini de prin pregiuru se voru afla in cetate pentru a asista la grandios'a festiuitate, comiti supremi din comitatele invecinate, episcopi si alti onoratori si au tocmita cartiru. Majestatea Sea va petreci aci trei zile asistandu la manevre impreuna cu comandantulu supremu alu honvediloru, archiducele Iosifu si ministrulu pentru aperearea tieri B. S z e n d e.

Eri dimineti'a (5 Septembre) s'a raspanditu in Vien'a o nouitate care a fostu primita de tota lumea cu mare bucuria si care n'a intardiatu a deveni subiectulu tuturor convorbiloru.

De-si ea nu e privitoare la politica, cu tote acestea constituie celu patien pentru Austro-Ungari'a, unu succesu atatu de importantu, incatu merita a-i da unu locu de onore.

Espeditiunea la polulu Nordulu, pornita in lun'a Iuniu 1872, sub directiunea a doi oficeri de marina imperiale austriaca, dnii Payer si Weiprecht, si-au indeplinitu scopulu. Bravii exploratori, despre cari tota lumea incepuse a crede ca au avutu sorcea lui Franklin au sositu bine la Wardoe, o mica insula aproape de cost'a nordica a Norvegiei. Dara din 20 persone cari compuneau espeditiunea, numai un'a au peritu, matrosulu Krisch. Cei-lalti 19, dupa o siedere de 20 luni in regiunea ghiatiiloru, au isbititu sa

se intorca in regiunile locuite de omeni si in 15 zile voru fi la Vien'a.

Ei au trebuitu sa parasasca vasulu loru „Tegethof”, in midiloculu muntiloru de giatia cari i tieneau captivi. Abia dupa 96 zile de calatoria in sania, de parte de ori-ce locuinta umana, au pututu fi gasiti de nisce barge ale unoru pescari rusi si condusi astu-feliu in Norvegi'a. Dara, cu pretiulu acestoru suferintie si pericle, ei au facutu descoperiri pretioase, pentru cari onorea revine Austriei. Curagiosii exploratori au inaintatu pana la 83 grade de latitudine nordica, adeca, mai departe decatu punctele preste cari n'au cotediatu pana aci a se basarda nici unu navigatoriu, departandu-se astu-feliu la 50 leghe dincolo de insula Ne-waja-Semlja, care este de ordinariu ultim'a statione, ultimulu punctu de poposire alu tuturor exploratoriloru, si intre-cundu cu doue grade insula Spitzberg, pre care putieni europeni au avutu curagiulu s'o visitiedie.

In midiloculu marei de giatia, ei au descoperitu pamenturi pana aci cu totulu necunoscutu, carora le-au datu numele de Francisco-Iosefu; si din verfulu muntiloru acestei tieri nove, dintre cari unii au o inaltime de 5,000 picioare, n'au pututu descoperi limitele pamentulu pre care lu luau in stapanire in numele Austriei.

Primele telegrame, adresate ministeriului de marina si contelui Wilzeck, contienu din nefericire parti neintielesu din caus'a unei transmissiuni necomplete. Doue fapte inse remanu pre deplinu intielesu: 1 ca curagiosii exploratori revinu bine, sanatosi; si 2 ca ei aduca multime de descoperiri scientificu curioase, pentru cari Austri'a va straluci de gloria.

Anuntiamu cu placere sosirea in capitala a contelui Zichy, ministrulu de comertiu si lucrari publice alu Ungariei.

D. ministru ungaru a visitatu ieri pre d-nii ministri presentu, cari i-au intorsu indata visit'a. In tempulu scurtu catu a statu in Bucuresci, unde i s'a facutu onorurile convenite, contele Zichy

a visitatu cu multa atentiune si placere ceea ce era mai interesantu de vedutu in capital'a nostra. Contele Zichy care are o figura afabile si inteligente, dupa ce a cautatu sa-si formeze o idee mai lamurita despre capital'a nostra, va merge maine, insotitu de d. ministru alu lucrari-loru publice, G. Cantacuzenu spre Predealu si Brasiovu, unde va avea ocaziunea a observa drumulu ce va strabate lini'a nostra ferata si punctulu de junctiune de la Predelu. „Pr.”

Unu corespondinte particulariu alu „Pressei” scrie acesti'a din Rom'a:

„Asupr'a modificatiunii cabinetulu este forte greu de a putea distinge adeverulu, in midiloculu tuturoru sgomoteloru cari circula asupr'a evenimenteloru politice. Persistenti'a tocmai a acestoru sgomote, me face sa credu ca se voru confirma.

S'a vorbitu despre programulu politicu ce si propunea guvernulu a adresa alegatoriloru. Acestu programu d. Minghetti lu va face conosciutu pre la 25 ale curente, intr'unu discursu pre care lu va pronuntia la Legnano. Pre langa acestea s'a hotaritu in consiliulu ministriloru ca decretulu de disolvare a camerei si convocarii colegiloru electorale se va publica inainte de 25 Septembre.

Mai multe jurnale italiene cari se bucura de ore-care importantia se ocupa multu de vre-o cate-va zile de politica exteriura a Italiei.

Mai intaiu Gazet'a d'Italie care cuprinde unu articlu esprimendu destulu de exactu ongietulu barbariloru dela putere. Ieta unu estrasu dintr'ensula: „Vomu fi amicii Franciei, candu ea va declara fara renitentia ca a abandonatu pentru totu-deun'a veleitatile sele de restabilire a puterii temporale a Papei si dorinti'a de a ne tari pre urm'a ei in proiectele sele de revansa contr'a Prusiei.

Vomu fi asemenea si amicii Germaniei, dara cu conditiune ca sa nu voiesca a ne mantine in dependintia, nici sa ne impuna vre-unu protectoratu, dupa ce scaparamu de protectoratulu francesu.

„Catu despre Austri'a, nationalitatile

diverse ce o compnu suntu naturalmente si prin interesulu loru, amicele nostre. Din acesta parte nu ne tememu de invasiune. Speramu, din contra, ca aceste popore ne voru servi de bulevardu contr'a altoru mari puteri militare, precum voru si gasi in noi aliati sinceri.

„Austri'a mai are inca unu interesu mare sa compleze pre unu aliatu in mediterana, care s'o ajute a asigura libertatea acestei mari si sa impedece absorbirea Europei orientale de ori cine aru amenintia independenti'a sea. — Acesta politica e sincera la noi; ea resulta din conditionile nostre si raspunde la cele mai importante trebuintie ale nostre.”

Contele Tavers, maresialu militaru pre langa legatiunea din Berlinu si maiorulu Vecchi delegatulu peninsulei la adunarea internationala din Dresda pentru mesora metralu, suntu insarcinati a reprezenta Itali'a la marile manevre ce voru avea locu in Germani'a in cursulu lui Septembre sub comand'a generalulu Schmidt. Aflu inca ca Itali'a va fi reprezentata la marile manevre ale armatei romane ce voru avea locu in curendu. Ilustrulu generalu la Marmor'a a fostu insarcinatu a merge in Romani'a.

P. S. Novel'a despre sosirea in curendu a A. S. printulu Milanu alu Serbiei in Itali'a se acrediteza din nou. Voiagiulu printulu, despre care se vorbise deja, fusese deocamdata abandonatu din caus'a unoru conditioni de receptiune. Aceste dificultati au disparutu, dupa cate se spune, si noule disposiuni ale guvernulu italianu aru fi datorite cortiei din Vien'a. Intrevederea va avea locu la Turina. X.

Pregatirile Turciei.

Ceea ce urmédia mai la vale este o relatieu dupa „Neue Freie Presse” si are pentru noi o importantia ce nu s'aru putea contesta de nimeni.

De aceea i damu primulu locu si atragemu asupra-i seriós'a atentiune a lectoriloru ca ei a guvernului:

De catu-va tempu jurnalele ruseseci

FOISIORA.

Comunele romane

din Dacia Aureliana, cu inceperea dela frontierele Greciei pe sir'a muntelui Pindu. („Convorbiri literarie.”)

(F i n e.)

V e l e s u (Chioproli) orasiu bulgaro-turcu, la o distantia de 12 ore de Perlepu si 20 ore departe de Bitole (spre nordu). In acestu orasiu este o comuna de vre-o 80 fam. romane care au emigratu din Moscopole; de doue seu trei ori s'au adresatu la mine romani din Valesu, cerendu unu institutoru de limb'a romana; demarsiuri in privinti'a acest'a a facutu comun'a romana din Valesu si pre langa onor. guvernulu alu Romaniei prin petitiune, dara pana astadi n'au pututu obtiene ceea ce dorescu si au timentu.

Pre tota sir'a muntelui Balcanu (Aiyos Emu), care desparte Bulgari'a de Traci'a si de Macedoni'a, precum si pre tota sir'a muntelui Dospatu care desparte Traci'a de Macedoni'a, suntu raspanditi multi romani nomadi, care in tempu de ierna descindu cu turmele loru in campiele peninsulei Chalcidice si ale orasieloru Caval'a, Orfan'a, Dram'a, Alistratu, Ienige, etc., in tota intinderea partiei orientale a Macedoniei si celei meridionale a Traciei pre tiermurile Arhipelagului

Egeu. Unii din acesti romani s'au asiediatu in comune statornice, precum este Peatr'a, — comuna curatu romana intre Filipopole si Uzungiov'a, locuita de 800 fam., — si altele, despre care n'amu sciri exacte si detaiate. — In Alistratu (langa vechiulu orasiu Filipi) suntu 50 de fam. romane.

Serres, orasiu locuitu de bulgari, turci si greci. Cea mai mare parte din greci suntu romani emigrati din Moscopole si dela muntele Pindu, si grecisati deca nu in limba celu putieniu in inima; pentru ca mai toti suntu insuflati de sentimentulu Marei-dise-idei, — care consista in restabilirea imperiului bizantinu prin inlocuirea turciloru in Constantinopole si totu orientulu de greci. Cele mai insemnate familii crestine din Serres, care astadi trecu de greci si facu mai totu comertulu acestui orasiu, suntu de origine romana; d. e. Dumba, Ghermani, Nicolache Mihailu (alu caroi'a fiu, Michailu-Efendi, este astadi capulu partidulu grecu), Condocost'a, Steriu, Duro, Tego-Gichi, Anastasia Dimcea, si totu ce este insemnatu astadi in Serres intre greco-fanarioti, suntu romani neamu din neamu, spoiti numai pre din afara cu limba greca. In Serres romani greci au trei scole de baieti si un'a de fete, si mai multe biserici tote de limb'a greca; s'a formatu si unu comitetu, sub numele de „Sylogu

literaru”, care tiene siedintie publice, in care se tienu discursuri si se desbatu cestiuni, privitoare la desvoltarea, intarirea si propagarea elenismulu si limbei elene intre romani si bulgarii din Macedoni'a si din Traci'a. Acestu Sylogu infiintieza scole si tramite institutori greci si institutrice in comune romane si bulgare; inca intretiene si teneri bulgari si romani in scolele din Serres seu din Aten'a, unde studiaza cu spesele Sylogului.

R a m n ' a , comuna romana la 6 ore departe de Serres (spre vestu), locuita de 200 fam. romane. Comun'a acest'a in unanimitate cere dela unu tempu incete unu institutoru de limb'a romana, dara inca nu l'a pututu castiga. Cea mai mare parte dintr'acesti romani suntu emigrati dela muntele Pindu si din orasiulu Moscopole.

P r o i u , asemenea com. rom. langa Ramn'a; are pana la 120 fam. rom. si aici se cere de multu unu invetiatoriu de limb'a romana; dara pana acum nu s'a tramisu nici unulu.

G i u m a i ' a , orasiu turcescu, in care este o com. crestina compusa in cea mai mare parte de romani. Acesti'a sustienu doue scole greceseci de baieti.

S a l o n i c u (Serun'a); orasiu insemnatu la tiermurile marii (Golfulu Saloniculu); este locuitu de jidani, turci si de crestini. Crestinii suntu bulgari si

romani stabiliti aici si veniti din orasiulu Livade (Vlaho-Livade); greci de origine greca suntu forte putieni (324 de fam.) pre cata vreme romani suntu in numeru de 764 fam; mai toti inse trecu de greci, facendu cauza comuna cu greci si cu fanariotii. Romani greci cu putieni greci adeverati din Salonicu au o scola primaria centrala si unu feliu de gimnasiu ne-completu, si o scola de fete, tote de limb'a greca; au mai multe biserici tote de limb'a greca. Bulgarii inse au o scola de limb'a bulgara in Salonicu si lucreza ca sa aiba si biserici bulgare. Multi romani in Salonicu suntu bine dispusi pentru infiintarea unei scole romane si mai tardiu pentru introducerea limbei romane si in servitiulu divin alu bisericeloru, dara lipsesece mobilulu si centrulu, din care sa purceda miscarea nationala. Eata pentru ce eramu si suntu de parere ca agentiele romane in Salonicu, in Bitole, in Ianin'a, etc. suntu de o neaperata necesitate si ca aru aduce unu mare folosu romaniloru.

La o departare de 12 ore dela Salonicu (spre apusu), in tienutul Megleni seu Caragiovei suntu cinci comune curatu romane, avendu fia-care preste 400 fam; dara s'au torcitu pre la mijloculu secululu alu XVIII din caus'a Archie-reulu fanariotu, care era coruptu pana in meduva; locuitorii acestoru patru co-

se ocupa multu de asiá disele armâri reshoinicice ale Portiei.

Astu-feliu „Golos,” publica acum o corespondintia din Constantinopole, dupa care s'aru fi convocatu tóta rezerv'a armatei turcesci, si dupa care exercitiile militare se facu atátu in Constantinopole câtu si in provincia, cu unu zelu cá cându Hussein Avni-Pasi'a aru voi sa probe die prin faptu ceea ce a aretatu Sultanului intr'unu raportu alu seu, adeca, ca Turci'a póte sa puna pre picioru de resbelu, in 43 óre, 800,000 ómeni bine exercitati si condusi de generali esperimentati.

„Golos” crede intr'adeveru, ca acésta enumeratiune e cam esagerata, inse nu se indoieste ca ea se va potea realisá intr'unu tempu scurtu, deca marele viziru si-aru continuá armâriile cu aceea-si energia cu care le-a inceputu.

Pre cátu nu póte fi blamatu marele viziru pentru acestu zelu, pre atátu nu se póte negá pre de alta parte ca póte provocá incurcari seriose Portiei.

De aceea positiunea vizirului nici nu e tocmai sigura, si se intinde cu multa activitate mreje de intrige pentru resturnarea lui.

Se dice ca toti ambasadorii, afara de celu alu Germaniei, i suntu ostili, si ca inasus Kedivulu nu-i este dintre amici.

Internunciulu Rossiei se dice ca a facutu destule observatiuni amicali.

Ambasadorulu Angliei si reprezentantulu Austro-Ungariei aru fi luându lucrulu mai seriosu.

Spre a justificá marele viziru se refere la atitudinea ce tiene Romani'a si Serbi'a, la tendintia marturita si fráncia a principelui Carolu de a rumpe legaturile sele de vasalitate, la plángerile si la amenintárilé principelui Milánu, si la intentiunea amendoror'a de a castigá pentru planurile loru pre regele Greciei si pre principele Montenegroi. De aceea Turci'a trebuie sa stea ga'ta spre a nabusi la tempu rescóla ce amenintia Turci'a.

„Golos” mai spune ca internunciatur'a austro-ungara din Constantinopole nu este multiamita de aceste declaratiuni, ei din contra vede in aceste armâri o amenintiare contra Austriei.

Alte foi ruse mai vorbescu si de armâri turcesci si miscári de trupe in contr'a Serbiei.

Cestiunea lucratoriloru.

(V) In evulu mediu pamentulu erá in cea mai mare parte in posesiunea domniloru mari de pamentu — a nobilimeii, a episcopiloru si manastiriloru, si numai o mica parte se aflá in proprietatea tiereniloru liberi. Domnii de pamentu cultivau agrii loru cu bratiile ómeniloru cari

siedeau pre la curtile loru, séu le da la palmari séu la ómeni cari erau siliti sa si jertfésca libertatea de mai inainte din caus'a seraciei. Domnii pamentului erau indalorati — firesce numai in principiu — a scuti pre acesti ómeni liberi si a li dá ajutoriu la casu de lipsa, dara cu tóte aceste indaloriri sórtea acestoru ómeni erá o sarcina grea si amara, pentru ca ei trebuiau sa dea domniloru loru prestatiuni in naturalie si afara defacetea erau indalorati a severi lucruri la câmpu si la corti pre sém'a nesatiiloru loru stapani. Fiindu ca acesti'a trebuiau sa sustiena din venitulú mosieloru cas'a si sa provéda pre ómenii loru cu tóte cele de lipsa si fiindu ca prestatiunile in naturalie erau admise numai dupa unu soiu anumitu, ei se ingrigira a aduce in aceste prestatiuni o atare variatiune, care avea sa corespunda tuturor trebuintiloru senguratece. Aceste relatiuni incepu a se schimbá numai dupa ce veni la valóre economi'a baniloru, prin care aceste prestatiuni se potura platí mai usioru.

Ómenii liberi lucraru pamentulu loru singuri séu cu ajutoriulu servitoriloru, cari traia in strensa legatura familiara la olalta. Din venitulú posesiunei loru, ei avéu cátu le trebuia pentru traiulu vietiei, inse mai multu fórté arare-ori, pentru ca productele loru numai in apropierea de locuri mai mari aveau o trecere comerciale mai favorítoria.

Mass'a intréga a acestoru agricultori erá in respectu economu intr'o stare aprópe egale, dara relatiunile juridice au statoritu o despartire esentiale intre densii — va sa dica ei nu se bucurau de asemene drepturi, inse acésta deosebire ce provenea din relatiunile juridice, in respectu socialu nu erá asiá remarcabila. Tierénulu, liberu séu neliberu, erá avisatu prin modulu seu de vietuire la acésta vietia separata, de aceea elu nu potea sa se opuna celoru-lalte statori, cu deosebire nobilimeii si clerului — in a cároru máni erá pusa sórtea lui — cá massa compacta si astfelu sa rompa catusiele ce-lu stringeau.

Aceste relatiuni au determinatu prin nexulu celu stensu ce suslá intre omu si pamentu desvoltarea statulu tiereniloru, cari mai multu cá ori care alta grupa sociale au suferitu catusiele servitutei, inse le-au suferitu mai usioru decâtu alte clase, pentru ca existintia sea nu aterna in aeru si pentru ca i-a lipsitu unu sentiu finu si mobilu. Este apoi insusire particulara a tierénului, a tiené stensu si cu ori ce pretiu la ceea ce a mostenitu dela protoparintii sei, de acea tierénulu priveste ori ce reforma cu neincredere si suspitiune, dara cându vine usioru la cela-laltu estremu, cându lu apuca miscarea revolutionaria in valu-

rile sele, atunci tierénulu devine celu mai selbatecu intre selbateci, dupa cum ne demustra istori'a rescóleloru celoru teribile, in cari tierenii luptara pre vietia si mórté cu o furia fára esemplu contra asupritoriloru loru. Scopulu acestoru lupte desperate erá emanciparea muncii de sub tutoratulu domniloru pamenteni, cari se ingrasiau din sudórea tiereniloru maltratati. Resultatulu positivu alu acestoru rescóle a fostu emanciparea tiereniloru de sub jugulu neumanu, a fostu libertatea muncii, cari s'a realizatu preste totu abia in secululu nostru. Din aceste lupte secularie a le tiereniloru contra stapaniloru loru au mai resultatu afara de libertatea muncii si tendintie comunisticé, cari trebuie sa inspaimenteze pre ori-care omu care doresec straplantarea si progresulu neamului omenescu.

Industri'a erá in timpurile cele mai vechi numai lucrulu de casa, locratu de cátra familia si destinat numai pentru familia. Pre tempulu migratiunei popóreloru se afla in cetátile galiloru ici pre colea unele inceputuri industriali independinti.

Inmultiendu-se inse trebuintiele, concentrându-se ómeni la unu locu in numera mai mare si conoscându folósele ce resulta din impartirea lucrului si ca diendu unitatea economieloru antice de casa, se conoscú si necesitatea, de a luá difritii articuli de consumare d'la altii cari se ocupau esclusivu cu producerea loru, prin schimbu si cumperare. Pentru siguritate mai mare se zidira o t á t i. Aci se asiedara apoi ómeni in numero considerabilu si aflara ocaziune de a-si desvoltá si a se folosi de activitatea loru industriale. Cetátimea dede activitáti economice unu altu caracteru, meseriile erau motorii vietiei din cetati si ele remarcându contrastastulu intre cetati si provincie, favorira nascerea unei clase nóue sociale.

Intre murii cetátiloru si ocupá meseri'a loculu seu. Form'a ei erá cea a intreprinderii mici si a lucrului de mána, persón'a intreprinditorului sta in strensa legatura cu lucrulu. Maestrulu lucrá cu sodalii sei impreuna si acesti'a traiau cu densulu la olalta avendu casa comuna si primeau pentru munc'a loru subsistintia si o plata computata dupa tempu si dupa bucátile lucrate. Numerulu diverselor meserii crescú rapede. In documentele cetátiloru din secululu 11 si 12 aflámu enumerate mai multu de 50 specii de meserii.

Cetátile, abia nascute, ajunsera la valóre in vietia politica. Ele si eluptara o positiune deosebita, diverse esentii dela domnii pamenteni, cáscigara unu dreptu si o libertate deosebita pentru locuitorii loru. Impregiurarea acésta din

asemenea si in bisericile din ambele aceste comune.

Livade (Vlaho-Livade), orasiu curatu romanescu, locuitu de 800 familii tóte române, la pótele occidentale ale muntelu Olimpu; are 2 scóle de baieti si un'a de fete tóte de limb'a greca; au si dóue mari biserici, in care se aude numai limb'a greca. Si Livadenii tienu multu la elenismu, cá si mincianii (din Minciu pre Pindu) si románii din Apropolámu, nu numai din caus'a educatiunei loru grece in scóle de limb'a greca, in inca si d'n caus'a relatiuniloru comerciale si de alta natura ce au cu grecii, cu care suntu totu-déun'a in contactu. Multe familii din Livade au parasitu patri'a loru natale si s'au stabilitu in Elason'a, Ceariceani, Ternov'a si Lariss'a (in Tesalia), si in Salonicu prea multe.

F t e r i, comuna curatu romána cá 3 óre departe de Livade (spre nordu); este locuita de 200 familii române si are o scóla si o bisericu de limb'a greca.

C o c h i n o p l ó, asemenea comuna curatu romána la 1 1/2 óra departe de Livade (spre nordu-est), locuita de vre-o 300 familii române; are o scóla si o bisericu de limb'a greca.

In sfersitu in tóte cele mai insemnate orasie si comune ale Tesaliei se afla familii române care de unu tempu încóce

urma atrase pre multi in cetati si o multime si potea multiamí numai in cele trebuintiele loru. Cetátile devenira punctele centrali de comunicatiune, care se desvoltase de tempuriu in forma de terguri. Din terguri se desvoltá dreptulu terguriloru, la care domnii teritoriali se uitau cu predilectiune cá la objectulu donatiunei loru nemedilocate.

Dara nu numai la tergurile cetátié proprie se aduceau productele spre vendiare, ci acele se prezentau si pre piactiele altoru cetati si asiá merse industri'a mána in mána cu comerulu, care se desvoltá de sine statatoriu in mesur'a in care crescú comunicatiunea intre locurile senguratece de productiune.

In asemenea gradu se desvoltá si spiritulu de asociatiune, care impreuná pre cetati in corporatiuni inchise si regulate.

Aceste corporatiuni (tichari) au insemnate mare, ele fura caus'a, ca meseriile ajunsera in evulu mediu la putere, autoritate si avere. In trensele se intruneau industriasii si aci si aflara unu asilu siguru contra tuturor periculiiloru de cari erau amerintiati, mai alesu intr'unu tempu, cându preste totu, individulu erá pucinu scutitu din partea autoritátié statulu si astu-feliu avisatu la ajutoriulu seu.

Cine intrá odata in corporatiune, si asigurá existintia economica, deca lucrá numai cu serguintia. Corporatiunea se ingrigea cu totu zelulu, cá onórea si harnicia meseriasiului, cualitatea productulu sa fia pastrate, ea ajutorá pre cei nenorociti si bolnavi, promová binele comunu si spriginá pre membrii sengurateci cu tóte medilócele de cari dispunea.

Ide'a fundamentale a constitutiunei corporative erá, cá de o parte sa aba producentii dreptulu de a-si cáscigá prin munc'a loru o subsistintia corespundiatória, de alta parte sa fia consumentii asigurati, ca voru primi producte bune si efine. Statutele industriasiloru si constitutiunea corporatiunei care erá garantata din partea autoritátiloru se nesuiau a sustiené equilibrulu între consumentii si producentii in fia-care cetate. Spiritulu de asociatiune facea, cá acestea prescrie sa se observe cu rigóre si fia-care si tienea de sánta datorintia a le observá.

Corporatiunile evolui de medilocu, in intiesulu celu adevratu alu cuventulu, a fostu o r g a n i s a r e a lucrului in acelu tempu, pentru ca acele nu numai se ingrigeau de prosperarea economica ci se nesuiau a consolidá si legaturile sociali si a garantá conditiunile fia-cárii in vietia sociale.

Corporatiunile acele cáscigara apoi si o insemnate politica. Ele conoscundu puterea loru se adoperara a si-o aduce

mune au astadi religiunea mahometana, dara vorbescu numai romanesco si barbatii si femeile, care nu sciú vre-o vorba turcesca. In gémiu hógéa preotulu turcescu tiene discursuri in lim'a romána. Limb'a acestoru románi tureiti de cultu este cu multu mai aprópe de dialectulu románu din Daci'a, decâtu dialectulu ce se vorbesce in alte comune române din Macedoni'a, Epiru etc. Aceste turcite comune române se afla între Bitole si Salonicu in muntii situati între orasiele bulgare Voden'a si Ioniti'a. Numele comunelor suntu: I. Megleni. II. Nánt'a: cele-lalte dóue comune nu le conoscu numele. — Totu la Caragiov'a sntu si alte trei comune române crestine: Lupniti'a, cu 300 familii; locuitorii ei cultiva matas'a si anulu trecutulu numai zeciuítia de cucule a acestei comune a fostu de 30,000 de oo'a. Rim'a, comuna bulgaro-romána cu 150 fam. Sermeili, cu 120 fam.

Totu in muntii acesti'a se afla multi románi nomadi, care au gasitu aici unu refugiu, spre a nu fi préd'a albanesiloru din Coloni'a, in a cárei vecinatate se afla patri'a loru natale: Gramostea, Nicoliti'a etc. Acesti románi in tempu de iérna descindu cu turmele loru in câmpiele Salonicului si a Casandrei.

Pre muntele Xirolivadu (Béquivor), între orasiele Cofani si Veri'a, suntu dóue

comune române: Colibele loi Badralexi (numite de parintele Averchie Nóu'a-Abel'a) si Xirolivadu. In cea dintáiu comuna locuiescu pâna la 400 de familii române cele mai multe emigrate aici din Abel'a (de pe Pindu) in tempulu revolutionei grece (1821); iéra Xirolivadulu are vre 150 familii, asemenea románi fugiti din Abel'a. — In Nóu'a-Abel'a a infiintatu municipalitatea lassiloru pre la 1870 o scóla de limb'a romána si a fostu tramisu cá profesore pre dlu Dimitriu Badralexi, elevu alu scólei macedono-române; inse salariulu seu fiindu tramisu prin parintele Averchie, directorele scólei macedono-române, numai Sántia Sea este in stare de a dá séma si de starea acestei scóle si de intrebuintiarea a 6000 de lei vechi, ce a destinat municipalitatea lassiloru pentru sustienerea acestei scóle, care functionéza numai in tempu de véra; cáci iérna toti locuitorii pâna la unulu descindu si se respandescu cu turmele loru prin câmpiele dintre muntelu Xirolivadu si Olympu de o parte si Archipelagulu Egeu de ceea-laltu, pre cáta vreme institutorii scóleloru române din Ternov'a, Vlaho-Clisur'a si Ohrid'a, care functionéza regulatu si neintrenptu preste totu anulu, primescu numai 3860 de lei vechi, adeca 1428 de lei noi pre anu!!! In Xirolivadu in scóla comunala este limb'a greca,

s'au asiediatu in aceste orasie unde suntu dedati mai multu la comerciu, la arte séu la industria locala si la litere; astfelu in Trical'a, Carditi'a, Fersal'a (unde Pompeiu a fostu cu totulu invinsu de Cesare), in Velestina, Armiró, Domocó, Volu, Ternov'a si in Caterin'a... (care in tempu de iérna pare ca suntu terguri si localitati populste de románi) mai toti negu-tietorii, hangii, argintarii, croitorii, fabricantii de cutie, sabii, fórfeci, pusoi, pistóle, etc. si toti pastorii si chiragii in genere suntu románi; cea mai mare parté din profesorii greci din Tesalia suntu románi care au studiatu in fami'a, séu in Greci'a séu in alte scóle grece.

Lánga cetatea Volu suntu dóue mari comune Portarea si Racrinit'a. Acolo este o colonia de vre-o 200 familii române din Perivole (comuna romána pre verfulu Pindului) mai cu séma.

Acestea si alátea deocamdata in privintia comunelor din Macedoni'a, Epiru, Tesalia si putieniu din Albania, si a scóleloru si bisericelor loru. Cu alta ocaziune vomu scrie si mai multu.

Apostolu Margaritu.

In Vlaho-Clisur'a din Macedoni'a
7/19 Aprile 1873.

la valoare. Membrii corporatiunilor pasira si pre terenulu politicu si se luptara pentru participare la regimentulu cetătiei, care până aci eră eschisivu in mânilor patriciloru din cetăti. Acēsta lupta pentru a ajunge la regimentu a fostu in tōte cetățiile evului de medilocu si ea probēdia poterea la care se aventasera aceste corporatiuni bine organizate. Sfersindu-se aceste lupte corporatiunile ajunsera la culmea vietiei lor. Cetătiēnulu eră mândru de cetatea sea si de dreptulu si averea ei, elu nu privea cu invidia si doru asupr'a altoru cetăti, căci eră multiemitu cu starea sea si gal'a a-si aperă cu curagiu dreptulu seu de căte-ori cerea necessitate.

Dara indata ce corporatiunile ajunsera la momentul de a se folosi de avantajele ce le da positionea lor, se desceptă in trensele nesunint'a cătra isolare si exclusivismu. Acēsta nesunint'a veni prea de vreme. In timpurile cāndu corporatiunile infloriau, economi'a nationale inca nu stete locului, ci ajunse la o vietia totu mai varia. Numerulu si modulu trebuintieloru se inmultise, productiunea luă unu sboru inaltu si economi'a baniloru tienū pasiu egalu cu economi'a naturale.

Nesundu-se corporatiunile de a pastră folōsele pre sēm'a unui cercu anumitu alu membriloru ei, ele inmultira pretensiunile cătra aspirantiu cari până aci aveau numai scopulu de a garantă calitatea producteloru si siguritatea existintei. Corporatiunile pretinsera totu mai multu activitatea legislativē si a administratiunei pentru a-si esigură prerogativele acolo unde activitatea loru propria economica nu putea sa o mai esopere die.

Pre lângă corporatiuni mai eră o multime de ōmeni, cari asiderea voiau sa tratēca dupa munc'a lor si cari nu incapeau intre marginile corporatiuniloru. Numerulu lor se inmultu in mesur'a in care crescū exclusivitatea corporatiuniloru si astu-feliu incepū concurenti'a intre meseriaii din corporatiuni si intre cei afara de corporatiuni, care pre urma conturbă armoni'a vietiei industriali.

Viēt'a industriale incepū sa cada. Unde incēta lupt'a si se ajunge scopulu cătra care au nesutu mai multe generatiuni, intrevine o stagnatiune, care in ultimele consecutiune duce la regresu. Industri'a se apropiă de tempulu decadentiei, la care a contribuitu inca si unu altu momentu.

Poterea feudale eră sguđuita, domniile mari teritoriale se luptau dupa suveranitate. Cetățiile, cari până aci fara trebuintiate din partea imperatorulu si regiloru de unu contr'a-pondu contr'a feudaliloru devenira superfloie, independenti'a si semiulu puternicu de libertate ce aveau ele eră neplacatu. Apesarea din partea statulu de o parte, de alta parte ruinarea bonastăriei loru produsera acestu resultat. Cetătiēnulu totu-si 'si pastră insusirea sea deosebita. Viēt'a in cetăti, modulu de căscigu, comunicatiunea, cultivarea sciintieloru — toti acesti factori conservă in cetătiēni spiritulu de miscare, ce i-a caracterisatu totu-dēun'a.

La finea evului mediu vedemu in viēt'a sociale: pre patricii cei superbji si avuti si pre comercianti, mass'a cea mare a maistriloru si sodaliloru, de alta parte pre meseriaii cari nepotandu intră in corporatiuni intempiau totu felulu de pedeci. In sirurile acestor'a se ivi spiritulu proletariu, spiritulu negatiunei care precumpanesce totu-dēun'a acolo unde lips'a de possessiune semnifica nesiguritatea existintei.

Multe se schimbara intr'aceea in lucrurile economice. Sarcinele ce apesau pamentulu si servitiulu personalu se mai usurară si economi'a se luptă pentru eliberare.

In anticitate statulu a fostu totu si dela acestu capetu se desvoltă viēt'a si omnipotent'a, care supuse apoi tōte lui. Ide'a acēst'a proveni din ordinea sociale si economica. In evulu de medilocu statulu se radică dintr'unu siru de corporatiuni, care 'si pastrara dreptulu loru autonomu fatia de stato. Individulu seu grup'a de individi eră impresorati de comuna, biserică si printre acestea ajungea

la statu. Individi loara statulu o multime de functiuni si-i restrensera cerculu de activitate in modu negativu. Statulu se formă din josu in susu, din elementele sele si aci este abisulu nemarginitu ce desparte anticitatea de evulu mediu si de tempulu nou.

Formele statulu germānu s'au determinatu prin schimbările prin cari eu trecutu societatea si economi'a. Forti'a si individualisarea nascura statulu feudal. Din legatur'a corporativa a grupeloru sociali separate dupa cetate, tiēra si ocupatiuni se ivi statulu ordineloru; slabirea si contrastulu ordineloru promovă absolutismulu seu statulu oficialiloru, care se ingropă prin sentiulu de libertate ce se desceptă mai tārdu, pentru a face locu constitutiunei reprezentative.

Forti'a si individualisarea evalui mediu in respectu economicu o vedemu in restringerea proprietătiei si a comunicatiunei, in relatiunile servitiului personalu, in despartirea intre cetate si provincie; in respectu socialu, ni se infatisēdia in servitute, in necsulu feudal, in izolarea ordineloru, in maistrismu si sodalismu; in respectu politicu, in domni'a feudale, in constitutiunea comunale, in inmunităti si in diversitătēle juridice si in ide'a de stato.

Dn aceste vedemu ca viēt'a omenime nu este portata de casualităti si arbitriu, ci in trens'a domnesce o lege mai inalta si mai puternica. Noi vedemu ide'a provedintiei d' die-esci in istoria.

Ogn'a Sabiului 3|15 Sept.

In siedinti'a de adă a reprezentantiei municipale de aici s'a luatu la desbatere cerculariulu dlui ministru alu trebiloru interne din 27 Iuliu 1874. Nr. 31,598, prin care municipiulu acest'a se provōca a se dechiară in privinti'a regulăriei teritoriiloru municipali si a organizăriei nōue a jurisdictiuniloru din tiēra.

Siedinti'a a fostu cercetata de 40 membrii indreptatiti la votu, — intre acesti'a si 7 oficiali magistratuali, cari ex lege suntu imbracati cu votu.

Dupa o desbatere de 3 ōre s'a primitu propunerea virilistulu C. Timăr „ca adeca sa se rescrie ministeriulu, ca reprezentanti'a are si este in stare a-si sustienē jurisdictiunea magistratualē si pre viitoriu“ — cu 22 voturi intre acesti'a si voturile celoru 7 oficianti contr'a 18 voturi, cari au fostu pentru incetarea magistratulu din motivu, ca cass'a alodialē nu este in stare a portă cheltuielile unei jurisdictiuni asiā că sa se pōta asceptă o administratiune corectă si punctuōsa. Minoritatea a insinuatu votu separatulu la protocolu.

Pentru casulu acel'a apoi, cāndu legislatiunea totusi aru decretă incetarea acestui municipiulu, — s'a concludu la initiati'a fiscalulu Dr. Ioanu Nemesiu, acceptata si de dlu Carolu Timăr, că sa se esprime acea dorinti'a a reprezentantiei, ca atunci orasiulu Vizakna sa se alaturedie la Comitatu Sabiului proiectatu de Ministeriu.

Noi din parte-ne tienemu de incorectū si inconveniente, ca acei, 7 oficiali inca s'au lasatu lu votu, căci acolo se tractă de interesulu lor, — iēra sustienerea magistratulu, inca o aflāmu problematica, de ōre ce precum si anii trecuti ni-au doveditu cass'a alodiala nu are venituri sigure si a remasu totu-dēun'a cu platile in restantia si si acum s'a cerutu concessiunea ministeriulu de a potea imprumută 100.000 fl. Cu datorii sa sustienemu unu magistratu, carele nu si-arū pōtea implini chiamarea sea cum se cade?! Sa ne intindemu numai până unde ajunge tiolulu!

Varietăti.

** (Dela teatru romanu.) Societatea teatralē de care amintiramu in numerulu trecutu a esecutatū Vineri sēr'a cele trei representatiuni cunoscutē. Pies'a dintāiu, „Oda la Elis'a“ se distinge prin fineti'a si poiesi'a ce resufla din dialoguri,

o inse ce va cam monotona, dara actorii 'si dadera tōte silintiele pentru a delatură prin actiune acēsta monotonia. Cele-lalte dōue piese suntu bucāti poporele si fura bine esecutate.

Intre actori se destingu, domnulu G. Alesandrescu, da'a Marg. Alesandrescu si dlu Gritty, prin abilitatea, talentulu si actiunea cu care propunū rolele lor. Publiculu a fostu numerosu.

De sēra se voru dā alte trei representatiuni: „Vladutiulu mamēi“, vodevilu intr'unu actu de I. Lupescu; „Ciobanulu romanu“ cantionetu de Mollo, si „Paraclicsierulu“ opereta de Alesandri. Dorimū că publiculu sa fia cātu se pōte mai numerosu.

** (Passagie caracteristice.) In congresulu internatiunei rosie, tienutu de curendu in Brusel'a se audira printre desbateri unele argumentari cari ajungu pentru a caracterisă pre comunisti. Germanulu Vrohm dise: „Capitalulu de sine nu este nimicu, dupa dis'a bibliei: „Cine nu luera, acel'a nici sa nu manānce!“ De aci inainte sa fia numai lucratori! Trebuie ucisi vampirii cari storcū proletariatul. Cetătiēnulu Coulon argumentă ca societatea de adă cu institutiunile si legile ei, cu unu cuventu totu, trebuie facutu o tabularasa si comun'a sa se consolideze. „Capitalulu trebuie luatu de pre unde se afla, pentru ca este alu poporulu. Cetătiēnulu Fla ha ut espune, ca revolutiunea cea mare dela 1781 n'a reusitu pentru ca poporulu eugietă prea umanu. De invingea comun'a, press'a ajungea pre mânilor ei. Press'a civile de adă e lasia, calumniēza si ataca proletariatul de căte ori acēst'a 'si radica fruntea, de aceea ea a devenitu superflua si trebuie scōsa din ordinea cea nōua sociale. „Capitalulu nu e nimicu, munc'a e totu.“ Ticalosi'a a ajunsu la culme, o revolutiune pacifica nu le a trebuitu, voru avē dara alta revolutiune!“

Aceste si alte argumentari de asemenea calibru arata invederatu tendintiele comunistiloru, cari planuescu o nōua ordine sociale pre temeulu egalitătēie perfecte — in care organismu are sa dispara ori ce contrastu socialu. Progresulu proletariatului semnifica dara regresulu si in ultimele consecutiune apunerea genului omenescu. Numerulu acestorū comunisti seu — dupa nomenclatur'a mai nōua ce si-au eluptatu comunistii Parisulu in resbelulu din urma — petroleisti se sporesce si e tēma, ca voru deveni nu preste multu inimizci puternici ai ordinei sociale de adă. Comun'a din Parisu a justificatu acēsta temere, de aceea poteriile legislative trebuie sa fia cu atentiune asupr'a miscăriei si desvoltăriei lor. Stările economice derangiate intr'unu statu contribuie multu la inmultirea si consolidarea acēstei clase abatute.

** Unu evreu cu locinti'a din Blasiu au caletoritu, dupa ce au stensu de pre la tiēra o cuantitate insemnata de ōue, la Sabiulu cugetandu a face unu speculu bunu, si necugetandu ca ce sfersitu o sa ia intreprinderea lui.

Ajungendu la loculu destinatulu pentru intreprinderea acēst'a s'au asediatu in piati'a cea mica cu ōuele asceptandu cumperatori.

Doi teneri cu numele Gustav Ders de rel. catolica si Iohann Drotleff de rel. evangelica se apropiu de evreulu speculante si-i ofera ajutoriulu spre vinderea marfei adunate. Evreulu nepatitu numai decātu numera 250 de ōue imprumutulu dela unu speculantu de piepeni o corfa, asiēdia in acēst'a ōuele cu grigia a nu le sparge si le increde baietiloru acelor'a spre vendiare. Acei'a si-au si implinitu in scurtu tempu missiunea vendiendu atātu ōuele cātu si corfa si cu paralele scōse s'au tractatu binisioru, lasandu pre evreulu in asceptare.

Astadi inse i-a succesu politiei locale a predă pre tenerii iubitori de ōue judecatoriei competente spre pedepsire. Din partea căru'i inculpatiloru li se pregati oca-siuna a socoti in 14 zile ca dēca ei au vendutu 250 de ōue si o corfa cu 4 fl. v. a. cātu costa unu ou.

Raportu comerciale.

Sabiu 18 Septembrie n. Grău 5 fl. 33 xr. frumosu, 5 fl. — xr. mestecatū, 4 fl. 67 xr. qualit. infer.; secar'a 3 fl. 40 xr. până 3 fl. —; — orzu fl. 3; ovēsu 1 fl. 53 până 4 fl. 27 xr.; cucuruzu (porumbu) 4 fl. — xr.; cartofi 1 fl. 60 xr. galēt'a austriaca. Cănep'a — fl. maj'a. Lintea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr. Fenu legatu — fl. 60, nelegatu — fl. 60 xr., paio lungi 80 xr., scurte 70 xr, maj'a. Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr. Carne de vita 18—20 cr. p., de porcū 28 xr. Unsōrea 79 xr. până la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 6/18 Septevre 1874.

Metalicele 5%	71 30
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 75
Imprumutulu de statu din 1860	110 —
Actiuni de banca	994 —
Actiuni de creditu	248 50
London	109 73
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	77 75
„ „ „ Temisioreno	77 —
„ „ „ Ardelenesci	76 —
„ „ „ Croato-slavone	80 —
Argintu	103 90
Galbinu	5 25 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	8 78 1/2

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor vacante invetiatoresci la scōlele confessionale gr. or. din comunele josu insemnate, se deschide prin acēst'a concursu:

Salariile insemnate cu aceste posturi suntu:

1. La Feldiōr'a clas'a III cu 200 fl. si cuartiru.
2. La Apati'a cu 80 fl. v. a. in bani si bucate si cuartiru.
3. Ormenisiu 100 fl. v. a. in bani si cuartiru.
4. Doberlen cu 124 fl. v. a. in bani bucate si cuartiru.
5. La fili'a Bastelecu 110 fl. v. a. in bani si bucate si cuartiru.
6. La fili'a Nou 80 fl. v. a. in bani si bucate si cuartiru.
7. La Lisneu cu 80 fl. v. a. in bani si bucate si cuartiru.

Doritorii de a ocupă aceste posturi invetiatoresci, au a-si tramte petitiunile loru instruite cu documentele prescise in Statutulu Organicu până la 20 Septembrie a. c. scannolui protopopescu alu II alu Brasiovaloi.

In contielegere cu comitetele parochiali

Brasiovu in 30 Augustu 1874.

Ioanu Petricu

Protopopu si insp. distr.

(2—3)

de scōle.

Ad Nr. 242 prot. 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de invetiatoriu la scōl'a confessionala din Balanu protopresbiteratulu Ungurasului, se escrie concursu până in 14 Septembrie cāndu se va tienē si alegerea.

Emolumentele impreunate cu acēsta statiune suntu:

1. 160 fl. v. a. cuartiru liberu in edificiulu scōlei cu o gradina cu pomi.
2. 50 de mirtie de bucate.
3. 6 orgi lemne de focu din care se incaldiesce si scōl'a.
4. 4 fontu lumini.

Doritorii de a ocupă acēsta statiune au a asterne petitiunile loru instruate in sensulu Stat. org. până la terminulu prefiptu la mentionatulu oficiu protopresbiteralulu.

Dela concurenti se cere sa fia pedagogi absoluti.

Füzes-Szt.-Petru 29 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialulu

Petru Rosc'a

(2—3)

Protopresbiteru.

Nr. 134. 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci dela scōlele confessionale gr. or. din comunele mai josu specificate, se escrie prin acēst'a concursu până in 25 Sept. cal. vechiu a. c.

Salariile suntu:

1. La scōl'a din Sântu-Andrasiu-

Sintohalnu 300 fl. v. a. 4 stângini cubici de lemne, si quartiru naturulu.

2. Biscari'a-Sieulesti 200 fl. v. a. 2 stângini de lemne, si quartiru.

3. Besanu-Caianelu 150 fl. v. a. 2 stângini de lemne, quartiru si gradina de unu caru de cucurudiu.

4. Sâncraiu 150 fl. v. a. cu prospectu a se urcă inca in anulu acest'a la 200 fl. 2 stângini de lemne, si quartiru.

Doritorii de a ocupá vre-un'a din aceste statuni au a-si asterne concursele instruite in sensulu „Statutulu organicu“ cu documentele recerute, pâna la terminulu indicatu de-adreptulu la subscribulu. Dev'a 2 Septembrie 1864.

Ioanu P a p i u
Protopopu.

(2—3)

Ad Nr. 43. — 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scól'a confesionala gr. or. din Trapoldu protopresbiteratulu Sighisioerei, se deschide prin acest'a concursu.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este 10 fl. v. a. quartiru si lemne de incalditu. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite petitiunile lor instruite in sensulu Statutulu organicu pâna in 30 Septembrie a. c. la scaunulu protopopescu in Sighisior'a.

Trapoldu in 31 Aug. 1874. st. v.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Zacharia B o i u ;
protop. gr. or.

(1—3)

Nr. 214. — 1874.

Concursu.

Pre bas'a bugetulu preliminaru pre 1874/5 de adunarea gen. a Asociatiunei tienuta la Dev'a in 10—11 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXII se publica prin acest'a concursu la urmatoarele ajutoarie:

1. La doue ajutoarie de câte 36 fl. v. a. pentru doi sodali de meseria, calificati de a se face maestrii.

2. La 10 ajutoarie de câte 15 fl. v. a. pentru 10 invetiacei de meseria.

Terminulu concursulu se defige pre 25 Octobru c. n. 1874.

Concurentii la ajutoarele de sub 1 si 2 au sa-si tramite concursele lor incóce pâna la terminulu indigitatu, prevediute incátu pentru s o d a l i cu atestatu de botezu si de portare morale, cum si cu adeverintia dela maestrulu respectivu, despre aceea cumca sunt calificati de a se face maestrii, iera incátu pentru invetiacei, concursele se fia prevediute cu atestatu de botezu, de portare morale cum si cu adeverintia dela maestrulu respectivu despre desteritatea si diligintia in meseria, cu care se ocupa.

Din siedintia estraordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane tienuta la Sabiu in 15 Septembrie n. 1874.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de doi invetiatori, la scól'a conf. gr. or. din comun'a Poian'a-Marului, in protopresbiteratulu I alu Fagarasiului, se escrie concursu pâna la 28 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele sunt: léfa anualá, pentru invetiatorulu primariu 200 fl. v. a. quartiru si lemne de lipsa.

Pentru invetiatorulu secundariu 100 fl. v. a. cortelu si lemne trebuinciose.

Doritorii de a ocupá aceste posturi, au a-si asterne suplicele lor, instruite in sensulu Statutulu Organ. pâna la terminulu susu aretatu, scaunulu protopopescu I alu Fagarasiului.

Poian'a-Marului 30 Augustu 1873.

In contielegere cu concernintele protopresbiteru.

Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scól'a conf. gr. or. din comun'a Persani protopres. tractulu I alu Faga-

rasiului; se escrie concursu pâna la 28 Septembrie a. c. st. v., cându va fi si alegerea. — Emolumentele impreunate cu acestu postu, sunt urmatoarele. —

a) Léfa anualá in bani 150 fl. v. a. b) de fia care copila apta de scóla 4 corfe bucate.

c) Cortelu liberu, in odaile scólei, si d) lemne de focu câte voru trebúf.

Doritorii de a ocupá acest'a statuni au a-si asterne suplicele lor instruite conformu prescrieloru Stat. org.; avendu atestatu de cualificatiune, cum si cunoscintia cantariloru si a tipiculu bisericescu, pâna la terminulu susaretatu, la subscribulu scaunu protopresbiteralu.

Fagarasiu 26 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Petru P o p e s c u
protop.

(1—3)

Ad Nr. 119 protop. 1874.

Concursu.

Devenindu vacanta statuni invetiatorésca la scól'a confesionala gr. orient. din Geogiu de susu in protopresbiteratulu Albei-Iuliei se escrie prin acest'a concursu cu terminulu pâna la 20 Septembrie a. c.

Emolumentele sunt: 160 fl. v. a. in bani, 6 ferdele grâu, lemne focale, si cortelu.

Doritorii de a ocupá acest'a statuni, sa bine-voiésca a-si asterne petitiunile lor bine instruite la subscribulu pâna la terminulu susu insemnatu.

Alb'a-Iuli'a 29 Aug. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Alesandru T o r d a s i a n u,
Protopresbit. gr. or.

(2—3)

Nr. 35. adm. prot. — 1874.

Concursu.

Pentru intregirea statunilor invetiatorési la scólele gr. or. din urmatoarele comune tienotórie de protopresbiteratulu Iliei-Moresiane, se deschide concursu cu terminulu pâna la 14 Septembrie a. c. st. v.

1. Gurasad'a si Gotha- tea cu scól'a in Gurasad'a; salariu anualé 160 fl. v. a., 25 mesuri de cucuruza si 15 de grâu, 3 orgii lemne, quartiru in scóla statatoriu dintr'o chilia, o camara, o culina si gradina.

2. Almasiu-Selisee cu salariu de 100 fl. v. a. 50 ferdele grâu si 50 de cucuruza in bombe, lemne dupa trebuintia, quartiru in scóla si gradina de 800⁰.

3. Godinesci cu salariu de 60 fl. v. a. 30 mesuri de grâu si 30 de cucuruza, quartiru liberu in scóla, lemne dupa trebuintia si gradina.

4. Runcisioru si Vie'a cu scóla in Runcisioru, salariu anualé 100 fl. v. a., 15 mesuri de grâu si 15 de cucuruza, lemne dupa trebuintia si quartiru naturale cu gradina.

5. Bradatielu cu salariu de 100 fl. v. a. 15 mesuri de grâu si 25 de cucuruza, lemne dupa trebuintia si quartiru naturale cu gradina.

6. Boiu-de-susu si Boiu-de-josu cu salariu de 60 fl. v. a. 15 mesuri de grâu si 15 de cucuruza, lemne dupa trebuintia si quartiru naturale cu gradina.

7. Carmazinesci cu salariu de 100 fl. v. a., 15 mesuri de grâu si 15 de cucuruza, lemne dupa trebuintia si quartiru naturale cu gradina.

8. Cerbi'a cu Poganesci cu salariu de 80 fl. v. a., 15 mesuri de grâu si 15 de cucuruza, lemne dupa trebuintia si quartiru naturale cu gradina.

9. Micanesci cu salariu de 85 fl. v. a. 15 mesuri de grâu si 15 de cucuruza, lemne dupa trebuintia, si quartiru naturale cu gradina.

10. Certegiulu-de-josu cu Cogea cu salariu de 75 fl. v. a. 20 mesuri de grâu si 20 de cucuruza, lemne dupa trebuintia, quartiru naturale si gradina.

11. Gialacut'a cu Cabesci cu salariu de 100 fl. v. a. quartiru naturale cu gradina si lemne dupa trebuintia.

12. Iernov'a cu salariu de 80 fl. v. a. 10 mesuri grâu si 10 de cucuruza, quartiru naturale si gradina.

13. Opidulu Ili'a cu salariu de 200 fl. v. a. quartiru naturale si lemne dupa trebuintia.

a) Concurentii sa fia de relegea gr. orientala;

b) Se dovedésca ca au absolvitu 4 clase gimnasiale si pedagogia;

c) Se scia bine cantarile bisericési;

d) Pentru comun'a Gurasad'a-Gotha- tea si opidulu Ili'a se recere sa cunósca si limb'a germana si magiara.

e) Acei'a cari voru dovedi, ca posedu o praca de invetiatoriu de celu tienu 4—5 ani cu succesu bun, se voru admite si fara considerare la punctulu b).

Doritorii de a ocupá vre-un'a din statuniile mentionate au a-si tramite concursele instruite conformu dispusetiuniloru statutulu nostru organicu subscribulu pâna la terminulu indicatu.

Gurasad'a 3 Augustu 1874 st. v.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale.

Alesiu O l a r i u,
adm. prot.

(2—3)

Nr. 102/1874.

Concursu.

Devenindu vacante statuniile de invetiatori.

1. in comun'a Galesiu, scaunulu Selistei cu salariu anualé de 200 fl. v. a. unu stângenu lemne de focu si quartiru in edificiulu scólei.

2. in comun'a Cristianu, scaunulu Sabiului pentru 1 clasa cu salariu de 168 fl. v. a. siase stângeni lemne de focu pentru clasa si invetiatoriu si quartiru naturale;

3. in Gasteritia langa Sabiu cu 140 fl. v. a. lemne dupa trebuintia, quartiru si doue pamenturi (delotie) de curechii;

Pentru ocuparea acelor'a se deschide prin acest'a concursu pâna in 20 Septembrie a. c. st. bisericescu.

Concursule prevediute cu atestatu de cualificatiune, de moraliitate si eventualmente, despre servitiulu de pâna acum in cariera scolastica sa se adresede in terminulu prefiptu de-a dreptulu la subscribulu.

Sabiu in 23 Augustu 1874.

I. H a n i ' a

protop. gr. res. alu tract. Sabiului I.

(3—3)

Concursu.

Devenindu vacanta statuniile de invetiatoriu la scól'a confes. gr. orient. din Carbonariu in protopresbiteratulu Cetatiei de Petra (Kövár-vidék) prin acest'a se escrie concursu pâna la 19 Sept. a. c.

Emolumentele sunt: 163 fl. v. a. quartiru liberu in edificiulu scólei si lemne de focu dupa trebuintie.

Doritorii de a ocupá acest'a statuni, sa binevoiesca a-si asterne petitiunile lor instruite in sensulu prescrieloru St. organicu la subscribulu pâna la terminulu susu insemnatu.

Carpenisiu 25 Aug. 1874.

In contielegere cu comit. parochialu.

Ioanu S i o v r e a
Adm. p. pescu.

(3—3)

Nr. 211 — 1874.

Concursu.

Conformu preliminarulu statoritu prin conclusulu adunarei gen. a Asociatiunei transilvane tienuta la Dev'a in 10—11 Augustu a. c. de sub Nr. prot. XXI, se publica prin acest'a concursu la urmatoarele stipendii:

a) La unu stipendiu de 60 fl. destinatu pentru unu gimnasistu din comitatulu Dobacei (din o fundatiune anonimá.)

b) La alto stipendiu de 60 fl. din fundatiunea fericitulu Nicolau Marinoviciu sen. din Sasu-reginu, destinatu pen-

tru unu gimnasistu in ce pendu din prim'a clasa gimnasiale.

Concurentii la amentitele stipendii au sa-si substérna pâna la 15 Octobru c. n. a. c. concursele lor prevediute a) cu certe de botezu b) testimoniu de paupertate si c) testimoniu scolasticu de pre semestrulu alu II-lea alu anulu scolasticu trecut.

Se observá, ca concurentii la stipendiulu de sub b) cei consangeni in lini'a barbatésca directa cu fundatorele, ceteris paribus, voru avé preferintia.

S a b i u in 10 Septembrie 1874.

Dela comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu românú.

(3—3)

Nr. 535 ex 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu dirigitu la scól'a granitierésca din Lis'a cu salariu anualé de 240 fl. v. a. din fondulu scolasticu centrale, cortelu in casa scólei, gradina si lemne de focu, se escrie concursu pâna la 7/19 Septembrie a. c.

Comitetulu scolasticu granitierescu alu fostiloru granitieri din regimentulu romanu I din Sabiu.

(3—2)

ad Nr. 163/prot.—1874.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. de a III-a clasa din Hendorfu, in protopresbiteratulu tractulu Sighisioerei se deschide prin acest'a concursu pâna in 25 Septembrie st. v. a. c. —

Emolumentele sunt:

Portiunea canonica 12¹/₂ jugere pamentu;

Dela 75 familii románi câte o ferda la grâu, séu cucuruza sfarmitu, — a 16 cupe ferdela, —

Dela 48 familii neurstici câte 17 cr. v. a. stol'a indatinata. —

Doritorii de a concurge la acest'a statuni au a-si asterne petitiunile lor conformu prescrieloru din „statut. org.“ — pâna la terminulu prefiptu, subscribulu protopresbiteru in Sighisior'a. — Sighisior'a 16 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu gr. or. respectivu.

Zacharie B o i u,
protopopu.

(3—3)

Pensionatu pentru lucruri de mâna.

Indemnato de unele onorate dómne zelóse pentru instruirea secululu femeescu in lucruri de mâna industriari, m'amu resolutu a deschide unu atelieriu de totu-feliulu de lucruri cu láná, margele, cu metase, indreitura, tioluitu, flori si cuseturi de totu feliulu si cu masin'a, dela cele inceptórie pâna si la modista, croitu de rochii si tóte cele cerute de activitatea unei economiste active industria-rie si vorbirea nemtiesce

Pretiuulu la inceptórie 1 fl. pre luna; la cusutu la albitori, tioluitu, modista 2 fl. cusutu la masina 3 fl.; la croitura de rochii 6 fl. pre luna.

Tempulu instruirei va fi dela 8—12 si dela 2—6 óre in casele d. Georgie Brezeanu vapsitoriu vis-a-vis de gimnasiu românú. Cunoscintiele cáscigate la calitate de madame in cursu de mai multi ani, atátu in scóla, câtu si la madame de renume, 'mi dau curagin a face apelu la tóte mamele románe nationali, rogându-le a me spriginí in propusulu meu, care pentru tóta viétia joneloru elevé póte fi numai fericitoriu. Din partemi me voi incórdá a satisfice comuneloru dorintie si pretensiuni ale parintiloru, inaintându si fortele activitátií industriarie.

Brasiovu 24 Aprilio 1874.

Madam'a B i d u,

croitorulu de totu feliulu de lucruri, barbatesci, femeesci si pentru preotme si la mortu serviti'o.

(2—3)